

**UCHWAŁA NR XXVII.162.2012
RADY GMINY BARUCHOWO**

z dnia 28 grudnia 2012 r.

w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rozwoju Gminy Baruchowo na lata 2012-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, z późn. zm.¹⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Lokalny Program Rozwoju Gminy Baruchowo na lata 2012- 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baruchowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 28 grudnia 2012 r.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy Baruchowo

Kazimierz Koralewski

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80 poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz.1055 i Nr 116, poz.1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52 poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 106, poz. 675 i Nr 40, poz. 230, z 2011r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281 oraz z 2012 r. poz.567

**Załącznik
do Uchwały Nr XXVII.162.2012
Rady Gminy Baruchowo
z dnia 28 grudnia 2012 r.**

Lokalny Program Rozwoju Gminy Baruchowo na lata 2012-2020

Spis treści

1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE	3
1. Zasięg terytorialny programu	3
1.2 Okres objęty programem	3
1.3 Metody pracy nad przygotowaniem i wdrażaniem lokalnego programu rozwoju	3
2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ	4
2.1. Położenie geograficzne, ludność, powierzchnia	4
2.2. Środowisko przyrodnicze i uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego	11
2.3. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura	14
2.4. Gospodarka	18
2.5. Sfera społeczna	20
2.6. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy	24
3. ANALIZA SWOT	27
5. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA	35
6. SPÓJNOŚĆ ZADAŃ LOKALNEGO PROGRAMU ROZWOJU Z DOKUMENTAMI PROGRAMOWYMI I PLANISTYCZNYMI	41
7. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ LOKALNEGO PROGRAMU ROZWOJU	43
8. SYSTEM WDRAŻANIA, SPOSOBY MONITOROWANIA I KONTROLI	46

1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE

1. Zasięg terytorialny programu

Lokalny Plan Rozwoju Gminy Baruchowo na lata 2012-2020 swoim zasięgiem będzie obejmował teren wiejskiej Gminy Baruchowo. Gmina Baruchowo położona jest w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie włocławskim, w odległości 23 km od Włocławka, 38 km od Kutna, 105 km od Łodzi. Gmina Baruchowo graniczy z gminami Włocławek, Kowal i Lubień Kujawski, położonymi w powiecie włocławskim (województwo kujawsko-pomorskie) oraz z gminą Nowy Duninów, położoną w powiecie plockim i gminą Gostynin, położoną w powiecie gostyńskim (województwo mazowieckie).

Siedzibą Urzędu Gminy Baruchowo od 1984 roku jest dwór położony w tej samej miejscowości. Urząd Gminy położony jest na działce nr 236/65 w miejscowości Baruchowo.

1.2 Okres objęty programem

Okres obowiązywania Lokalnego Programu Rozwoju będzie obejmował lata 2012-2020.

1.3 Metody pracy nad przygotowaniem i wdrażaniem lokalnego programu rozwoju

Mieszkańcy gminy Baruchowo uczestniczyli w pracach nad Lokalnym Programem Rozwoju Gminy Baruchowo na lata 2012-2012. Głównymi metodami prac wykorzystywanymi przy opracowywaniu programu były konsultacje społeczne i metody pośrednie, których wynikiem było opracowanie analizy SWOT i określenie celów rozwoju, metoda „burzy mózgów” itp. Podstawę merytoryczną opracowania strategii stanowiły materiały źródłowe i dane będące w posiadaniu Urzędu Gminy Baruchowo.

W celu selekcji problemów uważanych przez mieszkańców za najistotniejsze, dokonano społecznych konsultacji środowiskowych oraz wypracowano założenia analizy SWOT i wybrano główne problemy różnych sfer Gminy Baruchowo.

Analityczne materiały źródłowe niezbędne dla diagnozy sytuacji społecznej w gminie, pozwoliły na wypracowanie kierunków strategicznych działań odniesionych do rzeczywistych

problemów społeczności lokalnej i wskazanie skutecznych kierunków działań polityki społecznej dla ich rozwiązania, a także ustalenie układu współpracy instytucjonalnej dla poszczególnych problemów społecznych.

Długoookresowe planowanie strategiczne jest podstawą formułowania długofalowych celów rozwoju. Jednocześnie stanowi główny element Lokalnego Planu Rozwoju jako instrumentu rozwoju społeczno-gospodarczego. Istotą metody planowania strategicznego jest ukierunkowanie wizji rozwoju na cele i kierunki polityki gminy. Cechą planowania strategicznego jest wariantowy zapis ustaleń, uzależniony od różnej hierarchii celów rozwoju. Punktem wyjścia do formułowania strategii jest diagnoza prospektywna, czyli ocena stanu istniejącego i ustalenie kluczowych problemów rozwoju.

Wstępny projekt dokumentu powstawał w wyniku przeprowadzenia cyklu szkoleniowo-doradczego mającego na celu przygotowanie samorządów lokalnych do procesu planistycznego w odniesieniu do przyszłej perspektywy na lata 2012-2020 realizowanego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego przez firmę Dorfin sp. z o.o.

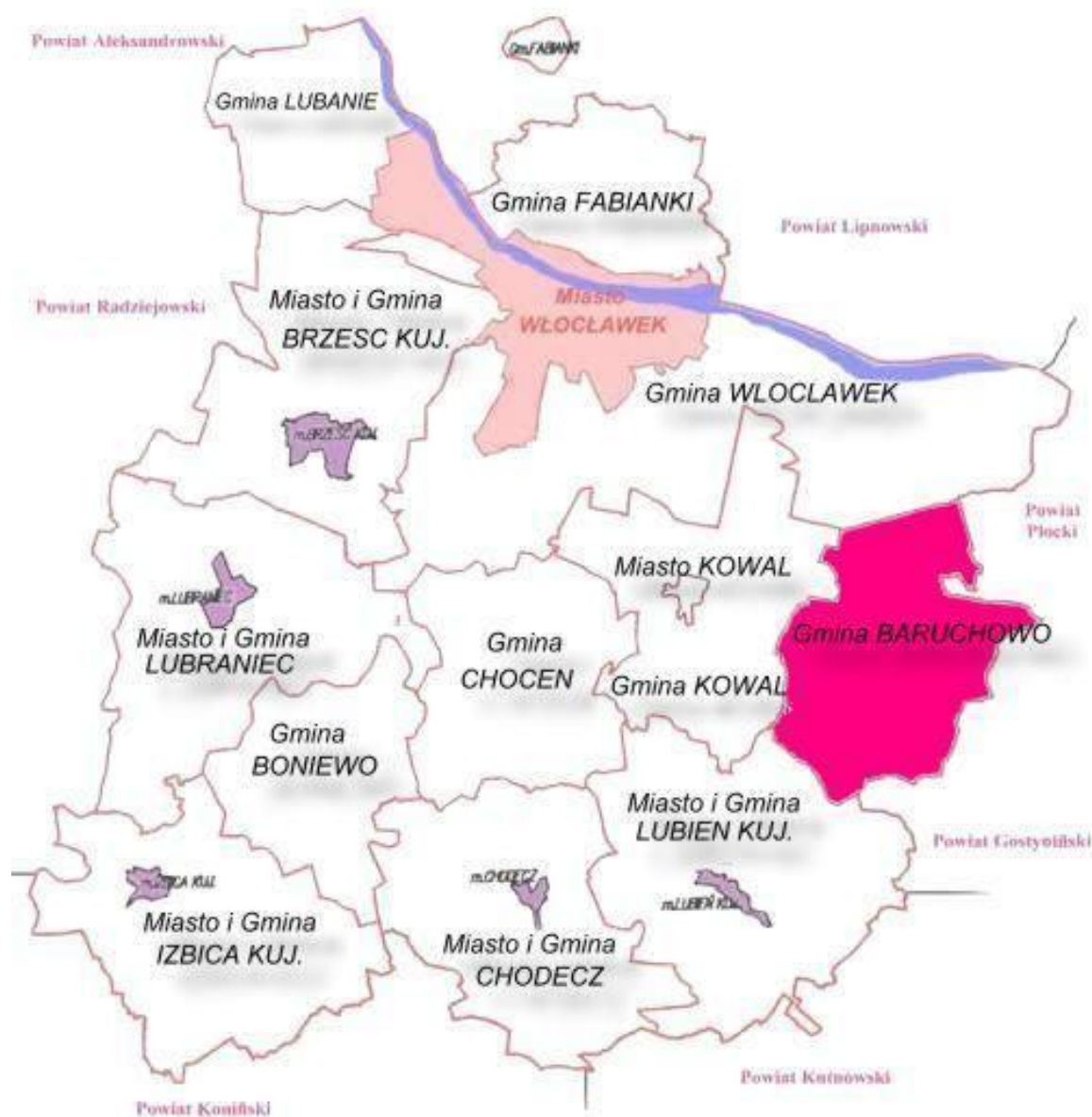
2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ

2.1. Położenie geograficzne, ludność, powierzchnia

Gmina Baruchowo leży w południowo – wschodniej części województwa kujawsko - pomorskiego w powiecie włocławskim. Graniczy z gminą Gostynin i Nowy Duninów z województwa mazowieckiego oraz gminami Włocławek, Kowal i Lubień Kujawski z województwa kujawsko – pomorskiego. Jest gminą średniej wielkości jej powierzchnia wynosi 10 705 ha, użytki rolne zajmują 5 556,71 ha, w tym grunty orne 4 474 ha.

W układzie administracyjnym kraju gmina Baruchowo należy do gmin o statusie wiejskim powiatu włocławskiego, będącego jednym z 19 powiatów województwa kujawsko - pomorskiego. Na mapie nr 1 przedstawiono Gminę Baruchowo na tle gmin całego powiatu włocławskiego.

Mapa nr 1. Gmina Baruchowo na tle gmin powiatu włocławskiego

Źródło: Internetowy Serwis Informacyjny Gminy Baruchowo,
<http://www.baruchowo.pl/content/gmina/Odkryj-gmine/Granice-administracyjne.aspx> , data pobrania:
 2012.08.16

Gmina Baruchowo podzielona jest na 15 sołectw, których nazwy, powierzchnie oraz miejscowości wchodzące w ich skład zostały przedstawione w poniższej tabeli.

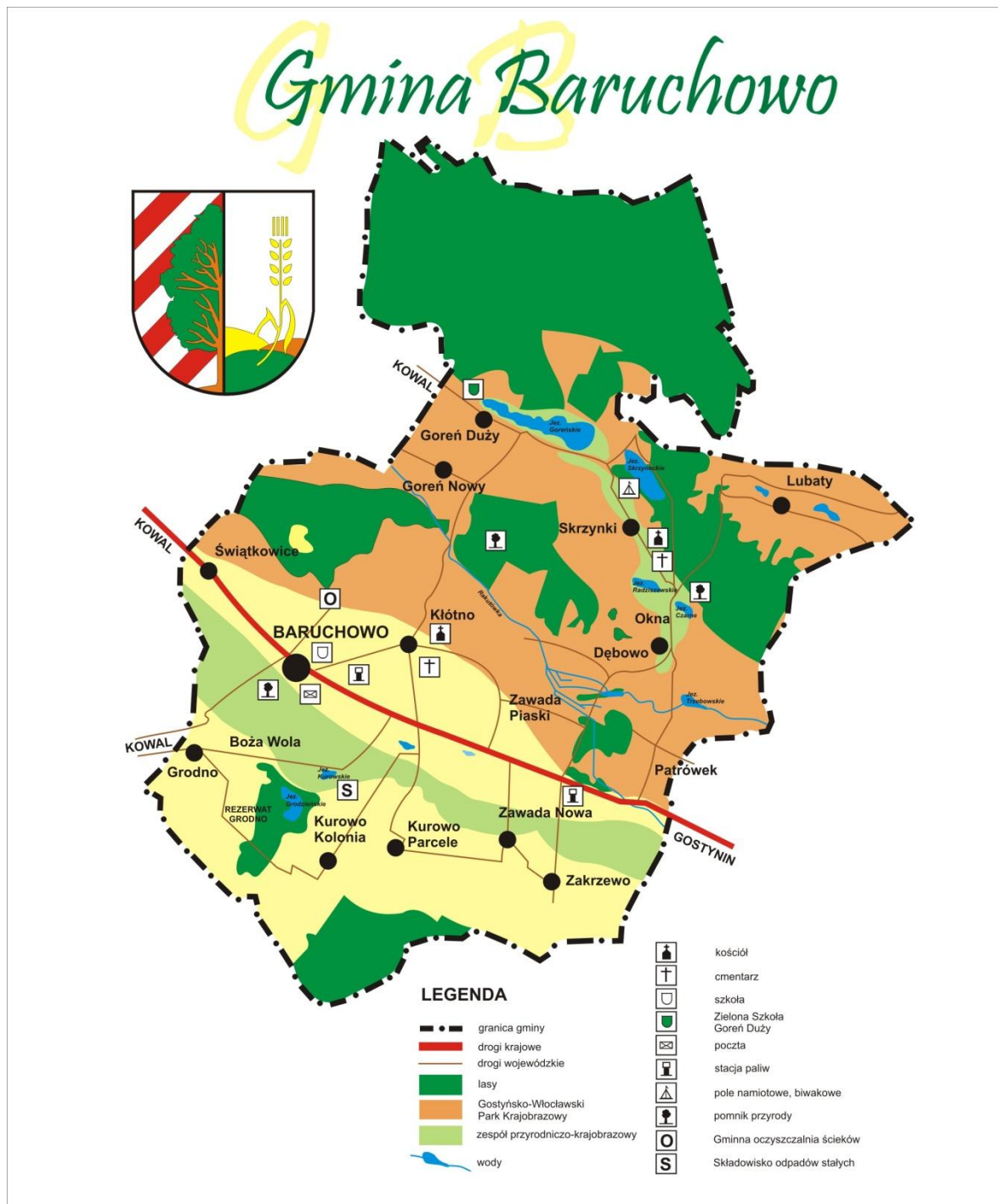
Tabela nr 1. Sołectwa wchodzące w skład Gminy Baruchowo

Lp	Nazwa sołectwa	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	Powierzchnia sołectwa
1.	Grodno	Grodno	515,17 ha
2.	Kurowo -Kolonia	Kurowo-Kolonia	585,52 ha
3.	Nowa Zawada	Nowa Zawada	228,67 ha
4.	Zakrzewo	Zakrzewo i Zakrzewo Parcele	411,46 ha
5.	Kurowo -Parcele	Kurowo -Parcele	627,70 ha
6.	Kłótno	Kłótno	1.172,69 ha
7.	Goreń	Goreń Duży, Goreń Nowy, Telążna Kanał, Kociołek, Niedźwiedź	2.851,78 ha
8.	Skrzynki	Skrzynki	508,9 ha
9.	Baruchowo	Baruchowo	592,80 ha
10.	Patrówek	Patrówek, Patrowo, Stawek	378,7 ha
11.	Zawada Piaski	Zawada Piaski	482,31 ha
12.	Świątkowice	Świątkowice	681,41 ha
13.	Okna	Okna, Trzebowo, Justynkowo, Czarne, Czarne Nadleśnictwo, Radziszewo, Dębowo.	987,39 ha
14.	Boża Wola	Boża Wola	202,47 ha
15.	Lubaty	Lubaty	465,79 ha

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Baruchowo, <http://www.bip.baruchowo.pl/?c=327>, data pobrania: 2012.08.16.

Teren gminy można podzielić na dwie różniące się wyraźnie części, zarówno jeżeli chodzi o budowę, rzeźbę terenu, gleby, walory krajobrazowe i funkcje. Północna część gminy stanowiąca fragment pradoliny z tarasami nadbudowanymi wydrami, porośnięta dużymi kompleksami lasów, z licznymi jeziorami i malowniczym ukształtowaniem terenu, posiada duże walory turystyczne. Jest częścią Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego – ponad 60% obszaru gminy jest w jego zasięgu. Południowa część oddzielona od części północnej wyraźną krawędzią o wys. dochodzącej do 30 m posiada charakter typowo rolniczy. Decydują o tym gleby o wyższej przydatności do produkcji rolnej.

Mapa nr 2. Mapa Gminy Baruchowo

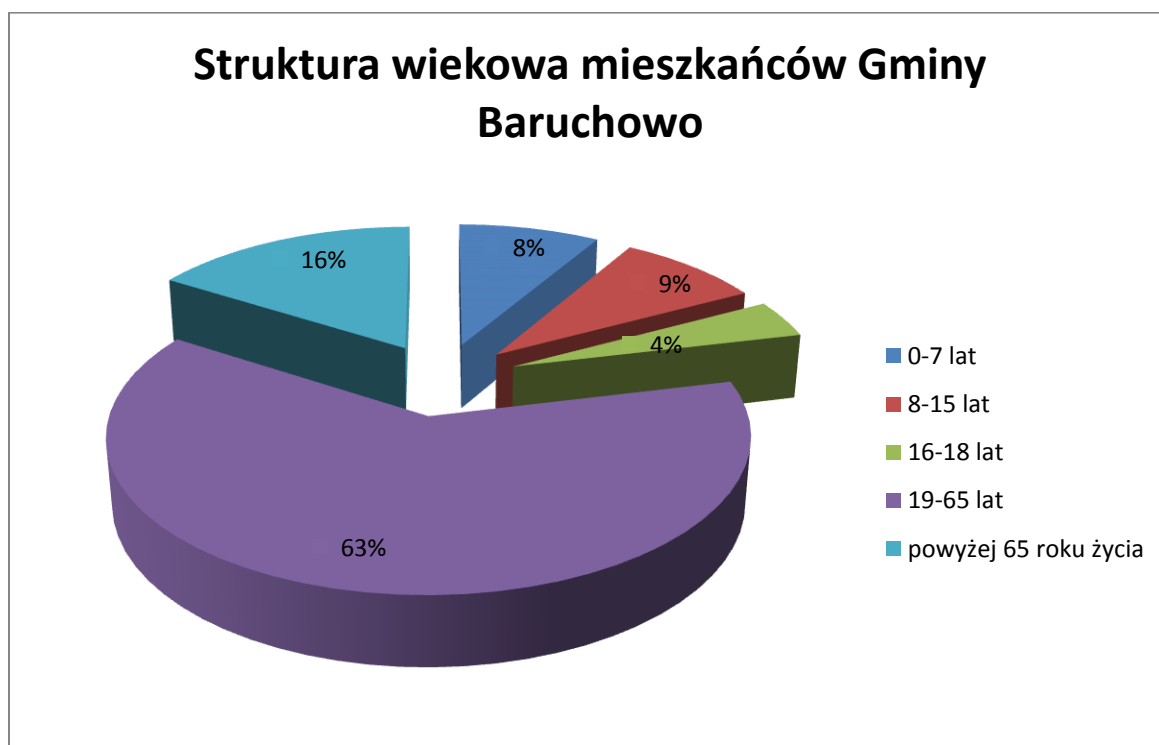
Źródło: Internetowy Serwis Informacyjny Gminy Baruchowo,
<http://www.baruchowo.pl/content/gmina/Odkryj-gmine/Granice-administracyjne.aspx>, data pobrania:
 2012.08.16

Według danych dostępnych w Urzędzie Gminy Baruchowo wg stanu na dzień 31.12.2011 roku zameldowanych na terenie Gminy Baruchowo na pobyt stały było 3535 osób, w tym 1760 kobiet (49,8%) i 1775 mężczyzn (50,2%). Największa liczba ludności Gminy Baruchowo zamieszkuje sołectwo Baruchowo (16,5%), na drugim miejscu pod

względem wielkości zamieszkania znajduje się sołectwo Kłótno (13%), na trzecim miejscu Goreń (9,8%). Najmniej ludności mieszka w sołectwie Boża Wola (3,9%), Nowa Zawada (2,2%) i Lubaty (1,6%).

W powiecie włocławskim Gmina Baruchowo zajmuje ósme miejsce pod względem powierzchni i liczby ludności. Analiza struktury ludności gminy Baruchowo wg płci wykazuje niewielką przewagę ilościową kobiet nad mężczyznami. Jest to zjawisko charakterystyczne dla całego kraju, wynikające z dłuższego statystycznie życia kobiet. Ponad połowa mieszkańców Gminy Baruchowo (63%) stanowią osoby w przedziale wiekowym 19-65 lat. Znaczaco mniej (16%) to osoby, które ukończyły 65 rok życia. Tylko 4% ogółu mieszkańców stanowią osoby w przedziale wiekowym 16-18 lat, w przedziale wiekowym 8-15 lat jest 9%, a w wieku do 7 lat jest 8%.

Wykres nr 1. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Baruchowo

W poszczególnych latach na terenie Gminy Baruchowo następowały zmiany struktury demograficznej. Zmiany te zostały przedstawione w poniższej tabeli uwzględniając podział na płeć, przyrost naturalny, wskaźnik modułu gminnego oraz saldo migracji wewnętrznych w latach 2005-2011.

Tabela 1. Struktura demograficzna Gminy Baruchowo w latach 2005 – 2011

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ludność wg płci								
ogółem	osoba	3632	3660	3645	3665	3652	3614	:
mężczyźni	osoba	1816	1822	1811	1826	1824	1810	:
kobiety	osoba	1816	1838	1834	1839	1828	1804	:
Przyrost naturalny								
ogółem	-	15	6	-6	6	0	-13	-16
mężczyźni	-	16	-2	-11	2	-2	-9	-10
kobiety	-	-1	8	5	4	2	-4	-6
Wskaźniki modułu gminnego								
ludność na 1 km2 (gęstość zaludnienia)	osoba	34	34	34	34	34	34	:
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	100	101	101	101	100	100	:
małżeństwa na 1000 ludności	-	5,2	6,8	8,7	7,9	7,0	4,4	4,7
urodzenia żywe na 1000 ludności	-	12,3	10,3	11,4	11,7	11,4	7,7	8,3
zgony na 1000 ludności	-	8,2	8,7	13,1	10,0	11,4	11,2	12,7
przyrost naturalny na 1000 ludności	-	4,1	1,6	-1,6	1,6	0,0	-3,6	-4,4
saldo migracji wewnętrznych								
ogółem	osoba	23	8	2	13	-14	-25	-4
mężczyźni	osoba	3	5	3	9	-3	-5	4
kobiety	osoba	20	3	-1	4	-11	-20	-8

Źródło: dane GUS

Na podstawie przedstawionych danych można stwierdzić, że Gminę Baruchowo pod względem demograficznym cechuje tendencja spadkowa, co również pozwala wnioskować, iż w kolejnych latach taki stan się utrzyma. Z badań przeprowadzonych przez ekspertów w dziedzinie demografii wynika, że proces polegający na obniżaniu poziomu rozrodczości, który trwa od wielu lat, jeszcze się nie zakończył, a wręcz przeciwnie – dotyczy kolejnych roczników młodego pokolenia. Do najważniejszych elementów kształtujących taki stan rzeczy można zaliczyć m.in. chęć zdobycia wykształcenia i osiągnięcia dobrej pozycji zawodowej. W związku z ustalonymi w ten sposób priorytetami, decyzja o założeniu rodziny i posiadaniu potomstwa jest odkładana w czasie. Ponadto, na takie ukształtowanie

demograficzne mają także wpływ pogarszające się warunki społeczno-gospodarcze oraz mało efektywna polityka prorodzinna państwa.

Tabela nr 2. Kierunki migracji ludności Gminy Baruchowo

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
zameldowania								
ogółem	osoba	42	42	52	51	33	29	25
z miast	osoba	13	22	24	32	12	17	8
ze wsi	osoba	29	20	28	19	19	12	14
z zagranicy	osoba	0	0	0	2	0	0	3
wymeldowania								
ogółem	osoba	19	34	50	38	45	54	26
do miast	osoba	16	21	28	24	25	20	14
na wieś	osoba	3	13	22	14	20	34	12
saldo migracji								
ogółem	osoba	23	8	2	13	-12	-25	-1
z miast	osoba	-3	1	-4	8	-13	-3	-6
ze wsi	osoba	26	7	6	5	-1	-22	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Powyższe dane wskazują, że kierunkami migracji mieszkańców Gminy Baruchowo są zarówno obszary wiejskie, jak i miasta. W roku 2010 na terenie Gminy spośród wszystkich nowo zameldowanych osób 56% stanowili mieszkańcy z obszarów wiejskich, a 32% mieszkańcy z miast. Natomiast osoby zameldowane z zagranicy stanowiły 32% zameldowanych ogółem na terenie Gminy. W przypadku wymeldowań sytuacja była podobna, tzn. więcej osób wymeldowało się do miast (53,85%) niż na wieś (46,15%). Ogólne saldo migracji wewnętrznych w latach 2005-2010 wskazuje jednak na przewagę osób wysiedlających się z terenów Gminy Baruchowo. Przyczyną tego stanu rzeczy jest typowo rolniczy charakter Gminy oraz jej położenie z dala od dużych ośrodków przemysłowo – gospodarczych, co powoduje, że członkowie społeczności gminnej emigrują w celu polepszenia warunków życiowych, w tym w poszukiwaniu zatrudnienia. Większe ośrodki miejskie są atrakcyjniejszym i chłonniejszym rynkiem pracy, oferują też większe możliwości kształcenia i podnoszenia kwalifikacji.

2.2. Środowisko przyrodnicze i uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Rzeźba terenu gminy Baruchowo jest bardzo zróżnicowana, należy wyróżnić trzy obszary o podobnych uwarunkowaniach:

- *północna część* gminy to fragment pradoliny z wyraźnie zróżnicowanymi tarasami rzeczno-lodowcowymi nadbudowanymi zwartymi kompleksami wałów wydmych, zbudowanymi przeważnie z drobnoziarnistych piasków.
- *centralna część* to podłużne obniżenie terenu – Niecka Kłócińska. Od tarasu oddziela ją głęboka rynna z jeziorami – Goreńskim i Skrzyneckim, dalej na południe powierzchnia sandrowa rozcięta jest kolejną rynną z jeziorami Radziszewskim i Czarnym. Obszar przecina z północnego zachodu na południowy wschód dolina rzeki Rakutówki i jej dopływu Patrówki.
- *południowa część* gminy to falista wysoczyzna morenowa pradoliny, oddzielona od doliny bardzo wyraźną krawędzią. Na wysoczyźnie morenowej wytworzyły się najlepsze gleby na terenie gminy.

Na terenie gminy występują różnego rodzaju surowce: skalne (kruszywo naturalne), piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno-piaskowej, surowce ilaste (gliny zwałowe, ily warwowe) oraz surowce energetyczne (węgiel brunatny, torf). Ze względu na położenie znacznej części gminy na terenie Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego istnieją istotne ograniczenia dla eksploatacji surowców mineralnych.

Cechami, które charakteryzują szatę roślinną gminy Baruchowo jest duży stopień lesistości oraz duże zróżnicowanie siedlisk. Lasy zajmują ok. 40% powierzchni gminy, co wiąże się z występowaniem bardzo słabych gleb, zwłaszcza w części północnej. Największym stopniem zalesienia charakteryzują się obręby: Goreń Duży (80,88%), Okna (54,13%), Kurowo Parcele (43,89%), Skrzynki (37,15%) i Świątkowice (37,04%). Najmniejszym stopniem lesistości odznaczają się obręby: Zakrzewo (0%), Stawek (0,01%), Boża Wola (1,33%), Goreń Nowy (2,97%), Patrówek (3,85%), Zawada Nowa (3,91%). Dominującym gatunkiem lasotwórczym jest sosna pospolita, a najczęściej spotykanymi gatunkami domieszkowymi olsza, dąb, brzoza, jesion i świerk.

Klimat gminy Baruchowo kształtuje się w zasięgu subregionu nizin środkowopolskich i nie odbiega znacznie od charakteru klimatu Kujaw, z charakterystycznymi niskimi opadami. Ogólnie warunki klimatyczne regionu są korzystne. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 9,2°C. Średnie wieloletnie temperatury miesiąca najcieplejszego (lipca) wahają

się 18,4°C do 18,9°C oraz najzimniejszego (stycznia/lutego) od -2,0°C do -2,4°C. Temperatura powietrza wpływa na okres wegetacji roślin, który trwa średnio 210–220 dni w roku.

Na terenie gminy Baruchowo znajduje się wiele typów obszarowej i punktowej ochrony przyrody. Znajdują się tu formy wielkoobszarowe, jak parki krajobrazowe, mniejsze, ale bardziej restrykcyjne – rezerваты, a także pomniki przyrody i użytki ekologiczne.

a) Obszary Natura 2000 - na terenie gminy Baruchowo znajduje się zatwierdzony obszar Natura 2000, jak i również jeden obszar proponowany przez Ministra Środowiska.

- *Błota Rakutowskie (PLB040001)* - Błota Rakutowskie są Ostoją Ptasią o randze europejskiej, zatwierdzoną w 2004 r. Obszar zajmuje powierzchnię 4 437,9 ha. W centralnej części obszaru znajduje się Jezioro Rakutowskie, otoczone przybrzeżnym pasem zalewowych łąk turzycowych oraz przylegającym do nich wilgotnym kompleksem leśnym, zajęтым przez olsy i łągi olszowo-jesionowe. Jest to centralna część zatorfionej Niecki Kłócieńskiej, odwadnianej przez rzekę Rakutówkę. Część terenu została w przeszłości zmeliorowana i jest użytkowana rolniczo.

- *Błota Kłócieńskie (PLH040031)* - Błota Kłócieńskie zostały zaproponowane w 2009 przez Ministra Środowiska jako specjalny obszar ochrony siedlisk. Powierzchnia i zasięg obszaru z niewielkimi różnicami pokrywają się z obszarem Błota Rakutowskie.

b) Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy wraz z otuliną

Powierzchnia parku to 38 950 ha, w granicach gminy Baruchowo 6 600 ha, co stanowi 62% jej ogólnej powierzchni.

c) Rezerваты przyrody

- „*Grodno*” - położony jest w południowej części gminy, zajmuje powierzchnię 132,88 ha. Został ustanowiony w celu ochrony leśnych biocenoz – łągów i grądów niskich. „*Grodno*” jest leśnym uroczyskiem, w którego centrum znajduje się niewielkie (15 ha) jezioro o tej samej nazwie. Najcenniejszym elementem rezerwatu są rzadkie zespoły leśne: ols porzeczkowy, łąg wiązowo-jesionowy i grąd niski.

- „*Olszyny Rakutowskie*” - jest to rezerwat leśny i florystyczny. Położony jest w południowo-zachodniej części gminy, zajmuje powierzchnię 174,62 ha.

c) *pomniki przyrody* - na terenie gminy Baruchowo znajduje się 9 pomników przyrody w formie drzew i skupisk drzew, a 3 obiekty są proponowane do objęcia ochroną.

d) Użytki ekologiczne

Na terenie gminy w granicach Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego znajdują się 23 użytki ekologiczne, głównie to tereny bagniste.

e) Leśny Kompleks Promocyjny

Leśny Kompleks Promocyjny o powierzchni 53 093 ha obejmuje Lasy Gostynińsko-Włocławskie. W skład kompleksu promocyjnego wchodzi trzy nadleśnictwa: Włocławek (w tym część znajdującą się na terenie Gminy Baruchowo), Gostynin i Łąck. Z założenia LKP są to pilotażowe obszary wdrażania proekologicznej polityki leśnej państwa, obejmujące wybrane duże zwarte obszary leśne charakterystyczne dla danego obszaru.

Gmina Baruchowo jest gminą bardzo atrakcyjną turystycznie. Występują tu zarówno zasoby turystyczne, walory krajoznawcze jak i walory turystyczne. Dawne koryto Wisły pozostawiło szereg jezior ukrytych wśród borów sosnowych z przeważającą liczbą jezior rynnowych. Wśród tych jezior należy wyróżnić:

- *Jezioro Goreńskie* - o powierzchni 55,3 ha i maksymalnej głębokości 6,1 m; nad jeziorem znajdują się wydmy porośnięte borem; jezioro użytkowane jest rekreacyjnie;
- *Jezioro Skrzyneckie* o powierzchni 26,8 ha i maksymalnej głębokości 10,5 m; brzegi jeziora są wysokie i piaszczyste, w większości porośnięte borem (70%); jezioro jest intensywnie użytkowane rekreacyjnie;
- *Jezioro Trzebowskie* o powierzchni 10,7 ha i maksymalnej głębokości 2 m; brzegi są zarośnięte szerokim pasem szuwarów, co stanowi 80% otoczenia jeziora, w związku z czym jest ono trudnodostępne;
- *Jezioro Radziszewskie* o powierzchni 8,5 ha i maksymalnej głębokości 2,9 m; jedynie 10% otoczenia jeziora stanowi ols i bór świeży, w związku z czym jest ono użytkowane rekreacyjnie;
- *Jezioro Czarne* o powierzchni 1,6 ha i maksymalnej głębokości 3,0 m, zasilane przez wodę gruntową, silnie zarastające, w całości pokryte roślinnością pływającą i wynurzoną;

Na uwagę zasługują również inne mniejsze jeziora: Jezioro Kurowskie i Grodzieńskie. Ponadto na terenie Gminy Baruchowo występują sztuczne drobne oczka wodne będące pozostałością po eksploatacji torfowisk i piasku oraz naturalne drobne oczka wodne w zagłębieniach wytopiskowych, mokradła, bagna i trzęsawiska.

Miejscowości turystyczne oferują turystom ogólnodostępne plaże i kąpieliska wyposażone w urządzenia sportowe i rekreacyjne. Zasady gospodarowania przestrzennego w parkach krajobrazowych wprowadzają zakaz trwałej zabudowy letniskowej na terenie strefy parkowej i otuliny, dzięki czemu wykluczane jest budownictwo uciążliwe i stanowiące zagrożenie dla środowiska. Nad akwenami wodnymi została zorganizowana baza turystyczna z miejscami noclegowymi.

Do niewątpliwych atrakcji turystycznych i kulturowych należą występujące na terenie Gminy Baruchowo ślady bogactwa historycznego i dziedzictwa kulturowego wymienione poniżej:

1. Zespół pałacowo - dworski w Baruchowie,
2. Kościół Murowany Neogotycki z 1881 roku pw. Świętej Trójcy z dzwonnica w Kłótnie wraz terenem przykościelnym,
3. Zespół parkowo - dworski w Czarnem,
4. Park podworski Zakrzewo,
5. Figurka św. Tekli,
6. Domy z przełomu XIX i XX wieku.

Na mapach turystycznych regionu kujawskiego funkcjonuje szereg oznaczonych szlaków dla wycieczek pieszych bądź rowerowych, biegnące przez najbardziej atrakcyjne miejsca gminy. Stworzone są również znakomite warunki dla wędkarzy, a także miłośników polowania dzięki istniejącym kołom łowieckim: Bór, Bóbr, Orzeł.

Niebywałą atrakcją na terenie Gminy Baruchowo jest funkcjonująca od 2000 roku Zielona Szkoła w Gorenium Dużym, a także funkcjonujące gospodarstwa agroturystyczne.

Aby jeszcze lepiej promować ten region oraz obszar Pojezierza Gostynińskiego ze względu na walory turystyczne, kulturowe i historyczne została utworzona Fundacja Aktywni Razem., której Gmina Baruchowo jest członkiem.

2.3. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura

Sieć drogową Gminy Baruchowo tworzą drogi: droga wojewódzka, dwie drogi powiatowe oraz drogi gminne, które ustanowione są jako drogi publiczne, ale także drogi i ulice niezaliczone do kategorii dróg publicznych. W bezpośrednim sąsiedztwie gminy Baruchowo (przez teren gmin Włocławek, Kowal, Lubień Kujawski) przebiega droga krajowa nr 1 (Gdańsk–Cieszyn) o zasięgu międzynarodowym, łącząca północ i południe Polski. Równolegle do przebiegu drogi krajowej realizowana jest autostrada A1 (Gdańsk–Gorzyce).

Podstawą układu drogowego w gminie jest przebiegająca przez wieś Baruchowo droga wojewódzka nr 265 relacji Brześć Kujawski–Kowal–Gostynin na odcinku ok. 10 km. Z kolei na układ dróg powiatowych składają się 2 drogi: droga powiatowa nr 2920 C (relacji Baruchowo–Kowal) oraz droga powiatowa nr 2918 C (relacji Baruchowo–Kłótno–Goreń–Skrzynki–Okna–Patrowo). Łączna długość dróg powiatowych wynosi ok. 16,5 km, obie stanowią drogi o nawierzchni twardej bitumicznej.

System dróg gminnych tworzą drogi lokalne i dojazdowe o łącznej długości ok. 95 km. Wśród dróg przeważają drogi z nawierzchnią bitumiczną – ok. 55 km, żużlową – ok. 6 km, tłuczniową – ok. 2 km, gruntową – ok. 32 km. Fragmenty niektórych dróg przebiegających przez miejscowości o zwartej zabudowie posiadają częściowo bądź w pełni urządzone chodniki. Wskutek ciągłej użyteczności i eksploatacji dróg gminnych wymagają one ciągłych napraw i remontów.

Komunikację zbiorową w gminie Baruchowo tworzą połączenia autobusowe PKS m.in. z Gostyninem, Włocławkiem, Kowalem, Toruniem i Warszawą. W gminie nie funkcjonuje komunikacja kolejowa. Funkcjonują dwie stacje benzynowe w Baruchowie zlokalizowane przy drodze wojewódzkiej.

Operatorem sieci telefonicznej w gminie Baruchowo jest Telekomunikacja Polska S.A., funkcjonuje centrala telefoniczna o pojemności 400 numerów. Na terenie miejscowości Boża Wola i Trzebowo znajdują się stacje bazowe telefonii komórkowej.

Gmina Baruchowo jest niemal w pełni zwodociągowana. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi ok. 84 km (oraz ok. 38 km przyłączy zagrodowych) a jej stan jest dobry. Ujęcia wód ze stacją uzdatniania wody, na potrzeby zwodociągowania wsi położone są w miejscowościach Kłótno i Skrzynki (grunty wsi Goreń Duży). W gminie znajdują się również dwie przepompownie, jedna, ze zbiornikiem retencyjnym w miejscowości Baruchowo.

Ponadto, na terenie gminy znajduje się 10 zarejestrowanych studni wierconych o udokumentowanych zasobach. Zasoby wód podziemnych oraz wydajność istniejących ujęć i stacji uzdatniania wody wystarczają na docelowe zapotrzebowanie gminy.

Na terenie gminy aktualnie wyposażone w zbiorową kanalizację są dwie miejscowości – Baruchowo i Świątkowice, łączna długość sieci kanalizacyjnej wynosi 8,9 km. Oczyszczalnia ścieków znajduje się w miejscowości Baruchowo, a oczyszczone ścieki odprowadzane są do Rakutowki. Pozostała część gminy wyposażona jest w bezodpływowe zbiorniki gromadzenia nieczystości, które są wywożone wozami asenizacyjnymi. Funkcjonują również przydomowe oczyszczalnie ścieków oparte na drenażu rozsączającym, co

w przypadku braku sieci kanalizacyjnej jest dobrym rozwiązaniem, o ile w zasięgu ich oddziaływania nie znajdują się wody gruntowe. W poniższej tabeli zostały przedstawione najważniejsze dane dotyczące infrastruktury technicznej na terenie Gminy Baruchowo w latach 2005-2011.

Tabela nr 3. Infrastruktura techniczna na terenie Gminy Baruchowo w latach 2005-2011

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Wodociągi								
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	80,4	80,4	80,4	80,4	80,4	80,4	:
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Szt.	704	704	704	704	704	704	:
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	87,0	87,0	93,0	93,0	57,0	80,0	:
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	3171	3195	3182	3199	3188	3155	:
Kanalizacja								
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	:
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	137	137	137	137	137	137	:
ścieki odprowadzone	dam ³	16,0	16,0	17,0	18,0	21,0	17	14
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	657	662	659	663	661	654	:
Sieć gazowa								
długość czynnej sieci ogółem	km	8,9	-	-	-	-	-	-
długość czynnej sieci przesyłowej	km	8,9	-	-	-	-	-	-
długość czynnej sieci ogółem	m	-	8850	8850	8850	8850	8850	:
długość czynnej sieci przesyłowej	m	-	8850	8850	8850	8850	8850	:
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności								
wodociąg	%	87,3	87,3	87,3	87,3	87,3	87,3	:
kanalizacja	%	18,1	18,1	18,1	18,1	18,1	18,1	:
gaz	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	:
Sieć rozdzielcza na 100 km²								
sieć wodociągowa	km	75,1	75,3	75,3	75,3	75,3	75,3	:
sieć kanalizacyjna	km	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	:
sieć gazowa	km	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	:

Źródło: Dane GUS

System odbioru i wywozu odpadów komunalnych z terenu gminy Baruchowo oparty jest o usługi wyspecjalizowanej firmy zewnętrznej. Zlecenie wykonywanych usług opiera się na podstawie indywidualnych umów zawartych pomiędzy firmą zewnętrzną a mieszkańcami gminy. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mechanizacji Rolnictwa Sp. z o.o. w Baruchowie jest odpowiedzialny za zapewnienie pojemników do selektywnej zbiórki odpadów, a także ich opróżnianie. W związku z wejściem 1 stycznia 2012 roku ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw Gmina Baruchowo, tak jak i wszystkie samorządy na terenie Polski jest zmuszona do wprowadzenia w ciągu 18 miesięcy nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, polegającego na przejściu odpowiedzialności za odpady i ustaleniu stawek opłat dla mieszkańców za odbiór i zagospodarowanie odpadów.

Całkowicie zamknięte już składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Kurowo - Kolonia ma zostać poddane rekultywacji, zgodnie z projektem rekultywacji technicznej i biologicznej.

Zasilanie w energię elektryczną w gminie Baruchowo ma miejsce z dwóch Głównych Punktów Zasilania GPZ – Lubień Włocławek Wschód z napięciem 110/15 kV. Wymienione GPZ pracują w oparciu o zewnętrzne powiązania układu krajowego systemu elektroenergetycznego wysokiego napięcia, tj. 400–220 kV i 100 kV, a poprzez układ transformacji zasilana jest cała sieć kablowa i napowietrzna średniego i niskiego napięcia. Z rozdzielni wychodzą na teren gminy linie magistralne 15 kV. Z sieci magistralnych i rozgałęźnych średniego napięcia o długości 74 km zasilane są stacje transformatorowe 15/0,4 kV, których stopień obciążeń świadczy o pewnej rezerwie mocy, którą można wykorzystać dla wzrostu zapotrzebowania czy podłączenia nowych odbiorców sieci.

W zakresie ciepłownictwa, budownictwo jednorodzinne ogrzewane jest systemami indywidualnymi ze znaczną przewagą paliwa stałego (węgiel, miał, koks, drewno, olej opałowy). Ponadto funkcjonują lokalne systemy ogrzewane z kotłowni, które zasilają obiekty użyteczności publicznej oraz obiekty przemysłowo-usługowe.

Obecnie gmina Baruchowo nie jest zasilana gazem ziemnym przewodowym z systemu gazowniczego. Zapotrzebowanie na gaz w gospodarstwach domowych zapewniane jest przez dostawę gazu płynnego LPG w butlach gazowych.

Na terenie gminy Baruchowo zlokalizowane są dwie turbiny wiatrowe w miejscowości Zakrzewo. Z uwagi na lokalizację znacznych obszarów gminy w zasięgu

korytarzy ekologicznych, a także na obecność obszarów przyrodniczych o wysokim reżimie ochronnym, będących ostoją ptactwa, dalsza lokalizacja elektrowni wiatrowych na terenie gminy Baruchowo nie jest korzystna.

2.4. Gospodarka

Największymi zakładami w gminie są jednostki sektora publicznego: Urząd Gminy, szkoła, ośrodek zdrowia, placówki kultury i opieki społecznej, Bank Spółdzielczy. Strukturę działalności gospodarczej prowadzonej w Gminie Baruchowo zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, prezentuje tabela nr 4.

Tabela nr 4. Podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy Baruchowo w latach 2005 – 2011

Wyszczególnienie		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
podmioty gospodarki narodowej ogółem		212	220	227	234	213	225	228
sektor publiczny	sektor publiczny - ogółem	9	9	10	11	10	10	11
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	7	7	7	7	7	7	8
	spółki handlowe	0	0	0	1	1	1	1
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	1	1	1	1	0	0	-
sektor prywatny	sektor prywatny - ogółem	203	211	217	223	203	215	217
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	168	176	180	182	162	174	176
	spółki handlowe	7	7	7	7	7	7	7
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	4	4	4	4	4	4	4
	spółdzielnie	2	2	2	2	2	2	2
	stowarzyszenia i organizacje społeczne	10	10	11	12	13	13	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Prywatna działalność gospodarcza prowadzona na terenie Gminy Baruchowo koncentruje się głównie na handlu hurtowym i detalicznym oraz naprawie pojazdów, a także budownictwie. Ze względu na ukształtowanie terenu, istotnym rodzajem działalności w strukturze gospodarczej gminy jest rolnictwo.

Podmioty gospodarcze działające w ramach obsługi rolnictwa (zaopatrzenie w środki do produkcji rolnej, skup surowców, usługi mechanizacyjne i weterynaryjne) skupione są głównie we wsiach gminnych. Brak lokalnego przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie gminy skutkuje tym, iż wytworzony surowiec w postaci pierwotnej produkcji rolnej zagospodarowywany jest poza granicami gminy.

Przy utrzymującym się spadku zatrudnienia w rolnictwie z uwagi na słabo rozwinięty sektor pozarolniczy, na terenie gminy trudno będzie znaleźć pracę związaną z obsługą rolnictwa lub działalnością niezwiązaną z rolnictwem.

Na terenie Gminy Baruchowo nie ma dużej ilości terenów inwestycyjnych. Jedynymi terenami inwestycyjnymi są tereny położone w centrum gminy w miejscowości Baruchowo. Aby przyciągnąć potencjalnych inwestorów z sąsiednich gmin i województw gmina stosuje korzystną politykę wobec przedsiębiorców. Między innymi nie są stosowane najwyższe stawki podatkowe, a także stosuje się ulgi podatkowe. Ponadto wykaz terenów inwestycyjnych dostępny jest na stronie internetowej gminy, aby ułatwić do nich wgląd przez potencjalnych inwestorów.

Na przestrzeni analizowanych lat zaobserwowano spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Poniższa tabela obrazujące wskaźnik obciążenia demograficznego oraz procentowy udział ludności w podziale na okres przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny.

Tabela nr 5. Ludność Gminy Baruchowo wg grup ekonomicznych w latach 2005-2011

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem								
w wieku przedprodukcyjnym	%	23,0	22,4	21,8	21,4	20,8	20,0	:
w wieku produkcyjnym	%	60,6	60,6	61,1	61,6	61,8	62,5	:
w wieku poprodukcyjnym	%	16,3	17,0	17,1	17,1	17,4	17,5	:
Wskaźnik obciążenia demograficznego								
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	64,9	65,1	63,7	62,5	61,8	60,0	:
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	70,8	76,2	78,7	79,7	83,8	87,4	:
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	26,9	28,1	28,1	27,7	28,2	28,0	:

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Z biegiem lat coraz więcej osób zacznie odchodzić na emerytury, co przyczyni się z kolei do dalszego wzrostu liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Nie jest to zjawisko korzystne, gdyż świadczy o starzeniu się społeczeństwa lokalnego, co pociąga za sobą wiele konsekwencji. Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszającą się liczba bezrobotnych na terenie gminy Baruchowo.

Tabela nr 6. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Baruchowo w latach 2003-2011

Rok	2003	2005	2007	2009	2010	2011
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	460	444	396	347	338	326

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

2.5. Sfera społeczna

Opiekę zdrowotną w gminie pełni Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kłótnie z siedzibą po zaadoptowanym budynku komunalnym w roku 2009 na pomieszczenia i gabinety lekarskie. Dotychczasowy budynek wybudowany w 1964 roku pełniący funkcje ośrodka zdrowia został przekształcony na ośrodek rehabilitacyjny. W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Kłótnie znajdują się następujące gabinety lekarskie: ogólny (internistyczny), stomatologiczny, ginekologiczny, pediatryczny oraz gabinet zabiegowy. Z porad lekarzy specjalistów mieszkańcy korzystają głównie we Włocławku i Gostyninie. Na terenie gminy działają dwie apteki.

Opiekę społeczną w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie zatrudniający 5 osób, Dom Pomocy Społecznej w Kurowie Parcele będący jednostką organizacyjną Starostwa Powiatowego we Włocławku oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Czarnem. Środowiskowy Dom Samopomocy w Czarnem jest jednostką pobytu dziennego o zasięgu lokalnym prowadzoną przez Gminę Baruchowo. Powstał 11 sierpnia 2004r. uchwałą Rady Gminy Baruchowo. Jest przeznaczony dla 20 osób dorosłych i małoletnich powyżej 16 roku życia z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonymi umysłowo, które nie wymagają leczenia szpitalnego.

Na terenie gminy Baruchowo wiele osób jest niezaradnych życiowo i korzystała z różnych form wsparcia. Poniżej w tabeli zostały przedstawione przyczyny korzystania

mieszkańców gminy Baruchowo z pomocy społecznej wraz z wyodrębnieniem liczby osób i rodzin w latach 2008-2011.

Tabela nr 7. Przyczyny korzystania ze świadczeń w latach 2008-2011

Rok	2008		2009		2010		2011	
Przyczyna korzystania z pomocy społecznej	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób
Ubóstwo	144	442	152	228	158	256	162	465
Bezrobocie	106	397	112	221	96	268	117	394
Niepelnosprawność	70	207	81	194	73	181	63	158
Przewlekła choroba	31	110	47	98	55	123	42	119
Alkoholizm	-	-	38	102	70	138	78	170
Wielodzietność	15	107	27	36	34	56	42	89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie

Niepokojącym zjawiskiem w gminie Baruchowo jest dość niski poziom wykształcenia mieszkańców, co ma istotny wpływ na ich sytuację ekonomiczną. Może to stanowić barierę dla rozwoju ludności czynnej zawodowo oraz podejmowania aktywności gospodarczej i społecznej. Poziom wykształcenia ludności w gminie jest niższy niż przeciętnie w gminach wiejskich. Spośród mieszkańców w 2002 r. 47% legitymowało się zaledwie wykształceniem podstawowym, 26% posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe. Jedynie 3% ludności zamieszkującej gminę Baruchowo posiada wykształcenie wyższe. Kobiety mają większy udział zarówno w grupie ludności posiadającej wyższe, policealne oraz średnie wykształcenie, jak i w grupie, która nie posiada ukończonego wykształcenia podstawowego.

Tabela nr 8. Wykształcenie ludności w gminie Baruchowo

gmina Baruchowo	2002
-----------------	------

	kobiety	mężczyźni	ogółem	
p.				
ogółem			2927	100%
wyższe	64	31	95	3%
policealne	35	7	42	1%
średnie ogólnokształcące	94	38	132	5%
średnie zawodowe	163	139	302	10%
zasadnicze zawodowe	275	475	750	26%
podstawowe ukończone	686	704	1 390	47%
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	138	78	216	7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W dziedzinie kultury w gminie Baruchowo funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Baruchowie, którego głównym celem jest propagowanie wśród mieszkańców aktywnego uczestnictwa w kulturze i współtworzenia jej wartości oraz podtrzymywanie i kultywowanie tradycji kulturowych, gminnych i regionalnych, który ma swoją siedzibę w budynku Hali Sportowej w Baruchowie. Przy ośrodku działają:

- Wielopokoleniowy Zespół Pieśni i Tańca SWOJACY,
- Zespół wokalny Jubilaci z Czarnego,
- Klub Seniora Jubilaci z Czarnego,
- Klub Kobiet Kreatywnych,
- sekcje różnych dyscyplin sportowych i kółka zainteresowań.

Na terenie gminy działa Gminny Klub Sportowy.

W Gminie Baruchowo funkcje oświatowe realizuje Zespół Szkół w Baruchowie, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. I Armii Wojska Polskiego w Baruchowie i Gimnazjum im. Marii Kretkowskiej w Baruchowie. Pozwoliło to na stworzenie lepszych warunków do racjonalnego zarządzania obiektem stanowiącym siedzibę tych szkół. Połączenie szkół pozwoliło na sprawniejszą realizację celów zadań określonych w ustawie o systemie oświaty. W warunkach pogłębiającego się od wielu lat niżu demograficznego, gdzie średniorocznie ubywa około 20 uczniów szkół terenu Gminy Baruchowo, co obrazuje poniższa tabelka.

Tabela nr 9. Liczba uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum w poszczególnych latach.

Rok szkolny	Liczba uczniów szkoły podstawowej	Liczba uczniów gimnazjum	Ogółem
2002/2003	325	178	503
2003/2004	315	176	491
2004/2005	311	172	483
2005/2006	285	168	453
2006/2007	270	16	438
2007/2008	261	151	412
2008/2009	249	147	396
2009/2010	238	140	378
2010/2011	239	130	369
2011/2012	232	122	354
2013/2014	256	128	384

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Baruchowo

Na kadre pedagogiczną Zespołu Szkół w Baruchowie składa się 31 nauczycieli, w tym 2 nauczycieli kontraktowych, 9 mianowanych i 20 dyplomowanych.

W obrębie własnego budynku uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjum korzystają ze wspólnej stołówki i sali gimnastycznej. Na podobnych zasadach pozostaje do ich dyspozycji kompleks sportowo - rekreacyjny w Baruchowie znajdujący się naprzeciw budynków Zespołu Szkół.

Pierwszym wybudowanym obiektem obecnego kompleksu sportowo – rekreacyjnego było wielofunkcyjne boisko do koszykówki wraz z boiskiem do siatkówki i tenisa o wymiarach 30x17 m, w tym boisko do koszykówki o wielkości 28x15 m. W ramach rządowego projektu „Moje boisko Orlik 2012” powstał kompleks dwóch boisk – boisko piłkarskie oraz boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią wraz z ogrodzeniem i oświetleniem, a także budynek socjalny: sanitarno – szatniowy. Jednym z elementów kompleksu sportowo - rekreacyjnego było zrealizowane w 2009 roku zadanie pn. „Budowa trybuny wraz z zapleczem socjalno-szatniowym dla graczy na boisku do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej”.

Najważniejszą inwestycją zakończoną w 2009 roku była budowa Hali Sportowej w Baruchowie. Ostatnim elementem budowanego kompleksu „Budowa boiska do piłki nożnej

- etap II: Budowa bieżni wraz z rzutnią do pchnięcia kulą i skocznią w dal i trójskoku w miejscowości Baruchowo.

2.6. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy

2.6.1. Położenie geograficzne, ludność, powierzchnia

Gmina Baruchowo ma korzystne położenie w centrum Polski, przy drodze wojewódzkiej Gostynin-Brześć Kujawski. Charakteryzuje ją dość duże odległości od wielkich aglomeracji miejskich takich jak: Warszawa, Łódź, Toruń.

Położenie na terenach bogatych przyrodniczo i krajobrazowo może być głównym czynnikiem wpływającym na rozwój turystyki.

Struktura demograficzna nie odbiega od ogólnych wzorców. Największy procentowo udział w całościowej liczbie ludności gminy Baruchowo stanowią osoby w przedziale wiekowym 19-65 lat. Znacząco mniej stanowią osoby, które ukończyły 65 rok życia. Bardzo mało na terenie gminy jest dzieci i młodzieży w przedziale wiekowym 16-18 lat, znacznie mniej w przedziale wiekowym 8-15 lat, a najmniej w wieku do 7 lat.

Negatywnym zjawiskiem jest ujemny przyrost naturalny, który na przełomie lat maleje, a w roku 2011 był najniższy. Jeśli chodzi o migrację wewnętrzną to przeważają mężczyźni, a saldo migracji na przełomie lat ogółem maleje. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Baruchowo charakteryzuje się systematycznym spadkiem liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym.

2.6.2. Środowisko przyrodnicze i uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Gmina Baruchowo ze względu na swoje uwarunkowania przyrodniczo-krajobrazowe stanowi atrakcyjny teren do tworzenia gospodarstw agroturystycznych, które poza możliwością poszerzenia bazy noclegowej w gminie, mogą stać się alternatywnym źródłem dochodów dla indywidualnych gospodarstw rolnych.

Gmina słynie wśród sąsiadujących gmin z niespotykanych walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych, licznych jezior ukrytych wśród lasów, z rozwiniętej infrastruktury rekreacyjnej, unikatowej flory i fauny. Połączenie poszczególnych elementów może stać się przykładem precyzyjnego kreowania rozwoju gminy z kreowaniem rozwoju turystyki.

Dzięki przynależności Gminy Baruchowo do Fundacji Aktywni Razem organizacje pozarządowe, instytucje kultury, a także gmina może składać wnioski o dofinansowanie realizując określone cele, wśród których jest promowanie działań związanych z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, aktywizacja życia kulturalnego wsi, ekologizacja rolnictwa oraz wzmocnienie i restrukturyzacja sektora turystycznego.

2.6.3 Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura

Na terenie gminy Baruchowo funkcjonuje dość dobrze rozwinięta infrastruktura drogowa. Peryferyjność gminy Baruchowo (długość dróg krajowych i wojewódzkich na km²) wynosi: 0,001. Pomimo większości utwardzonych dróg wskutek ciągłej eksploatacji wymagają one w dłuższej perspektywie czasowej remontów, modernizacji i napraw.

Sieć wodociągowa w dużym stopniu zaspokaja potrzeby mieszkańców. Gospodarka ściekowa wymaga jednak dodatkowych działań i nakładów inwestycyjnych.

Gospodarka odpadami wymaga dostosowania do nowych regulacji prawnych, co związane jest również z kosztami w celu przeprowadzenia kampanii edukacyjno-informacyjnych wśród mieszkańców gminy i turystów przybywających na ten teren.

Sieć energetyczna w pełni zaspokajania potrzeby mieszkańców gminy i posiada pewne rezerwy.

Istnieje zapotrzebowanie na stworzenie systemu sieci gazowniczej.

Na terenie gminy ograniczona jest możliwość wykorzystywania energii wiatrowej ze względu na uwarunkowania przyrodnicze.

2.6.4. Gospodarka

Spośród gmin sąsiednich gmina Baruchowo wyróżnia się bliską średnią dla powiatu włocławskiego liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Pod względem gospodarczym charakterystyczną cechą tej gminy wiejskiej jest działalność rolnicza oraz indywidualna działalność gospodarcza.

Większość zakładów zatrudnia niewielką liczbę pracowników, co jest cechą charakterystyczną także dla działalności handlowo-usługowej. Ponad 90% zarejestrowanych firm to podmioty sektora prywatnego, znacząca część z nich to drobne jednostki handlowe, jednostki produkcyjne oraz z zakresu budownictwa.

Niepokojącym zjawiskiem w gminie jest niski poziom wykształcenia mieszkańców, co ma istotny wpływ na ich sytuację ekonomiczną. Może to stanowić istotną barierę rozwoju dla

grupy czynnej zawodowo i uniemożliwiać odpowiednie wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich zamieszkałych na terenie gminy. W kategorii tej duże znaczenie mają wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku rolnego.

W roku 2010 z tytułu dochodów z podatku CIT do gminy wpłynęła kwota 527.034,00 zł., z podatku PIT kwota 1.642,46zł. Dochody z tytułu wpłat na podatek rolny stanowiły kwotę 170.202,98 zł. Łatwo zauważyć również jak duże pod względem finansowym stanowią skutki obniżenia stawek podatków lokalnych, ulg i umorzeń w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W gminie Baruchowo wyniosły one 167.170,04 zł. Poziom wydatków inwestycyjnych na 1 mieszkańca w roku 2010 wyniósł 1083,14 zł. Sytuacja finansowa gminy nie jest zadowalająca. Powiększający się deficyt nie pozwala na finansowanie zaplanowanych przedsięwzięć. Aby móc zrealizować inwestycje niezbędna jest zewnętrzna pomoc finansowa, którą gmina stara się pozyskiwać ze środków unijnych.

Ze względu na położenie Gminy Baruchowo na terenach chronionych brak jest dużej ilości terenów inwestycyjnych.

2.6.5. Sfera społeczna

Wzrost liczby osób starszych prowadzi do zwiększenia popytu na opiekę społeczną. W ostatnich latach zauważono wzrost zapotrzebowania na opiekę społeczną. Ze względu na prężnie działające na terenie gminy organizacje nieformalne ważne jest podjęcie działań mających na celu wsparcie ich rozwoju.

Baza oświatowa i sportowa zaspokaja potrzeby mieszkańców gminy.

W celu dalszego przyrostu liczby osób w wieku produkcyjnym równoważących wzrastającą ilość osób w wieku poprodukcyjnym ważne jest przeprowadzanie inwestycji mających na celu dalsze przyciąganie na teren analizowanej Gminy młodych, dobrze wykształconych mieszkańców, którzy zapewnią dodatkowe przychody dla budżetu Gminy.

Wzrost osób korzystających i wymagających pomocy, starzenie się społeczeństwa będzie wymagać od Gminy realizacji inwestycji zapewniających im prawidłową opiekę zdrowotną i socjalną.

3. ANALIZA SWOT

Diagnoza stanu gminy Baruchowo była podstawą do dokonania analizy SWOT. Na podstawie analizy zasobów opracowano korzystne i niekorzystne cechy wewnętrzne gminy, jak i potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość jej mieszkańców. Stan gminy oceniono według następujących zagadnień:

- 1) położenie geograficzne, ludność, powierzchnia,
- 2) środowisko przyrodnicze i uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego,
- 3) zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura,
- 4) gospodarka,
- 5) sfera społeczna.

Położenie geograficzne, ludność, powierzchnia	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Korzystne położenie geograficzne 2. Położenie w układzie ważnych szlaków komunikacyjnych i turystycznych 3. Położenie przy drodze wojewódzkiej	1. Ujemny przyrost naturalny 2. Niska gęstość zaludnienia 3. Spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym 4. Ujemne saldo migracji wewnętrznej 5. Starzejące się społeczeństwo
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Rozwój centrum Baruchowa dzięki korzystnemu położeniu 2. Utworzenie grup producenckich 3. Specjalizacja gospodarstw 4. Moda na zdrowy tryb życia i mieszkanie na wsi	1. Emigracja osób młodych i wykształconych 2. Utrzymanie negatywnych tendencji demograficznych 3. Wzrastające koszty produkcji przy obniżających kosztach zbytu
Środowisko przyrodnicze i uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Korzystne położenie geograficzne w klimacie	1. Mało skuteczna promocja walorów

umiarkowanym 2. Malowniczo położone i czyste jeziora 3. Wysokie walory krajobrazowe, przyrodnicze i turystyczne 4. Czyste otoczenie i środowisko naturalne 5. Liczne obszary chronione 6. Wysoka lesistość i dobry stan lasów 7. Istnienie Zielonej Szkoły będącym miejscem prowadzenia systematycznej edukacji przyrodniczej 8. Duże możliwości rozwoju usług turystycznych: turystyka piesza i rowerowa	przyrodniczych gminy oraz dziedzictwa kulturowego 2. Niewystarczające zagospodarowanie i ochrona obiektów przyrodniczych 3. Słaba infrastruktura turystyczna 4. Mała liczba gospodarstw turystycznych
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Rozwój różnych form turystyki i agroturystyki 2. Zwiększenie popytu w Polsce i Europie na usługi turystyczne oparte o zasoby przyrodnicze 3. Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na projekty związane z ochroną środowiska 4. Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych	1. Załamanie się popytu, tendencji rozwoju turystyki i wypoczynku opartego o zasoby przyrodnicze. 2. Niewykorzystanie dogodnego położenia gminy w zasięgu szlaków komunikacyjnych 3. Niewykorzystanie walorów przyrodniczych
Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Dobrze rozwinięta sieć urządzeń infrastruktury technicznej: telekomunikacja, wodociąg 2. Dobre połączenie z komunikacją publiczną 3. Dobre warunki do tworzenia gospodarstw agroturystycznych	1. Brak sieci gazowej na obszarze gminy 2. Przestarzała technologia zbiorczej oczyszczalni ścieków w Baruchowie 3. Niedostateczna ilość miejsc parkingowych przy miejscach użyteczności publicznej 4. Mała liczba zakładów pracy

4. Dobry stan techniczny dróg	5. Brak szerokopasmowego internetu
5. Duże zaangażowanie samorządu lokalnego w projekty infrastrukturalne (budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, sieci wodociągowej i infrastruktury drogowej)	6. Mała ilość ścieżek rowerowych
6. Duża liczba punktów oświetleniowych	
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Rozwój usług teleinformatycznych	1. Brak stabilności w polityce wspierania rozwoju obszarów wiejskich i gospodarki rolnej
2. Budowa infrastruktury jako źródła miejsc pracy	2. Niedostatek środków finansowych na poprawę estetyki gminy
3. Pozyskanie środków na rozwój infrastruktury	3. Wysoki koszt inwestycji infrastrukturalnych
4. Rozwój sieci gazowej	4. Ograniczenie i brak środków zewnętrznych na przebudowę i budowę dróg
5. Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu	
6. Zastosowanie ulg podatkowych i pozyskanie inwestorów zewnętrznych	
7. Podniesienie standardów dróg gminnych	
Gospodarka	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Duże zasoby terenów rekreacyjnych pod budownictwo	1. Niska efektywność produkcji rolnej
2. Wysoka inwestycyjność gminy	2. Niski poziom dochodów rolników
3. Dobra struktura gospodarstw rolnych	3. Niski poziom wykształcenia mieszkańców
	4. Wysokie bezrobocie strukturalne wynikające z restrukturyzacji rolnictwa
	5. Słabo rozwinięta działalność pozarolnicza oraz działalności dających dodatkowe źródła zarobkowania w gospodarstwach rolnych, np. agroturystyka, usługi turystyczne, produkcja zdrowej żywności, itp.
	6. Słabe wyposażenie gospodarstw w nowoczesne urządzenia rolnicze mające

	wpływ na wysoką jakość produktów rolnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Rozwój gospodarczy miejscowości 2. Handel, współpraca i wymiana 3. Rozwój małej przedsiębiorczości 4. Zwiększenie różnorodności gospodarczej 5. Uzyskanie wsparcia finansowego i doradczego w ramach środków zewnętrznych na inwestycje gminne i rozwój przedsiębiorczości	1. Zła sytuacja rolnictwa 2. Stagnacja w kraju 3. Brak inwestorów z zewnątrz 4. Brak możliwości zatrudnienia ludności wiejskiej poza rolnictwem w gminie 5. Ograniczone środki na szkolenia zawodowe
Sfera społeczna	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Sprawnie działający gminny ośrodek pomocy społecznej 2. Dobrze rozwinięta baza szkolnictwa 3. Organizacja imprez kulturalnych i sportowych, festynów integracyjnych itp. 4. Działalność klubu sportowego 5. Aktywne działanie mieszkańców w różnego rodzaju organizacjach nieformalnych 6. Dobrze rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna	1. Niski poziom aplikowania o środki unijne w zakresie kultury 2. Brak mieszkań socjalnych 3. Niewystarczające środki w budżecie gminy na działania związane z kulturą. 4. Zjawisko bezradności życiowej na wsi
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Możliwość wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania w aspekcie rozwoju kapitału ludzkiego 2. Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich ze	1. Wysokie bezrobocie 2. Małe zaangażowanie społeczne większości sołectw gminy 3. Utrwalanie zjawiska bezradności życiowej 4. Wzrost kosztów kształcenia

strony rządu i władz wojewódzkich 3. Zagospodarowanie niezamieszkałych budynków na cele społeczne, kulturalne, gospodarcze 4. Wspieranie działań na rzecz osób niepełnosprawnych	
---	--

Wnioski (z analizy SWOT)

Z analizy wynika, że dobre położenie gminy, aktywność mieszkańców i wzrost zainteresowania pozarolniczą działalnością, stanowi szansę na rozwój przedsiębiorczości, a tym samym wzrost zamożności społeczeństwa, czego konsekwencją będzie spadek bezrobocia. Wykorzystanie naturalnych atutów wsi wpływa na rozwój życia kulturalnego i społecznego na terenie Gminy Baruchowo. Walka z marginalizacją to obszar pracy dla lokalnych liderów i aktywu społecznego gminy poprzez organizację życia społecznego i kulturalnego.

Obszary problemowe

Problem główny

Niska aktywność społeczna i gospodarcza gminy

Problemy w poszczególnych sferach:

ŚRODOWISKO

Niewykorzystany potencjał walorów przyrodniczych gminy

1. Mało skuteczna promocja walorów przyrodniczych gminy oraz dziedzictwa kulturowego
2. Niewystarczające zagospodarowanie i ochrona obiektów przyrodniczych
3. Słaba infrastruktura turystyczna
4. Mała liczba gospodarstw turystycznych

INFRASTRUKTURA

Brak wystarczającej infrastruktury technicznej

1. Brak sieci gazowej na obszarze gminy
2. Przestarzała technologia zbiorczej oczyszczalni ścieków w Baruchowie
3. Niedostateczna ilość miejsc parkingowych przy miejscach użyteczności publicznej
4. Mała liczba zakładów pracy
5. Brak szerokopasmowego internetu
6. Mała ilość ścieżek rowerowych

GOSPODARKA

Mała aktywność i przedsiębiorczość społeczna

1. Niska efektywność produkcji rolnej
2. Niski poziom dochodów rolników
3. Niski poziom wykształcenia mieszkańców
4. Wysokie bezrobocie strukturalne wynikające z restrukturyzacji rolnictwa
5. Słabo rozwinięta działalność pozarolnicza oraz działalności dających dodatkowe źródła zarobkowania w gospodarstwach rolnych, np. agroturystyka, usługi turystyczne, produkcja zdrowej żywności, itp.
6. Słabe wyposażenie gospodarstw w nowoczesne urządzenia rolnicze mające wpływ na wysoką jakość produktów rolnych

SFERA SPOŁECZNA

Niski poziom życia mieszkańców

1. Niski poziom aplikowania o środki unijne w zakresie kultury
2. Brak mieszkań socjalnych
3. Niewystarczające środki w budżecie gminy na działania związane z kulturą.
4. Zjawisko bezradności życiowej na wsi

4. KIERUNKI ROZWOJU

Cel nadrzędny

Rozwój społeczny i gospodarczy gminy

Cele bezpośrednie w poszczególnych sferach:

ŚRODOWISKO

Wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy

1. Rozwój różnych form turystyki i agroturystyki
2. Zwiększenie popytu w Polsce i Europie na usługi turystyczne oparte o zasoby przyrodnicze
3. Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na projekty związane z ochroną środowiska
4. Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych

INFRASTRUKTURA

Poprawa i rozwój istniejącej infrastruktury technicznej

1. Rozwój usług teleinformatycznych
2. Budowa infrastruktury jako źródła miejsc pracy
3. Pozyskanie środków na rozwój infrastruktury
4. Rozwój sieci gazowej
5. Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu
6. Zastosowanie ulg podatkowych i pozyskanie inwestorów zewnętrznych
7. Podniesienie standardów dróg gminnych

GOSPODARKA

Wielokierunkowy rozwój gospodarki gminy

1. Rozwój gospodarczy miejscowości
2. Handel, współpraca i wymiana
3. Rozwój małej przedsiębiorczości
4. Zwiększenie różnorodności gospodarczej

5. Uzyskanie wsparcia finansowego i doradczego w ramach środków zewnętrznych na inwestycje gminne i rozwój przedsiębiorczości

SFERA SPOŁECZNA

Wysoka jakość życia mieszkańców gminy
--

1. Możliwość wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania w aspekcie rozwoju kapitału ludzkiego
2. Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich ze strony rządu i władz wojewódzkich
3. Zagospodarowanie niezamieszkałych budynków na cele społeczne, kulturalne, gospodarcze
4. Wspieranie działań na rzecz osób niepełnosprawnych

5. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA

Lp.	Nazwa planowanego projektu	Przewidywany okres realizacji projektu	Planowane produkty	Planowane rezultaty	Instytucja odpowiedzialna za realizację projektu	Źródła finansowania projektu	Planowane nakłady finansowe (w zł.)
ŚRODOWISKO							
1.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2013-2018	Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków -100 szt.	Ilość gospodarstw korzystających z przydomowej oczyszczalni ścieków - 100	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	800 000,00
2.	Budowa wodociągu Baruchowo-Kretki	2012-2013	Długość wybudowanej sieci wodociągowej - 1,08 km	Liczba gospodarstw korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci wodociągowej - 2	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	273 594,00
3.	Modernizacja zbiorczej oczyszczalni ścieków w Baruchowie	2012-2015	Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków - 1 szt.	Zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków - 200m ³ /dobę	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	4 840 130,00
4.	Rekultywacja gminnego składowiska odpadów w m. Kurowo - Kolonia	2013-2014	Liczba zrekultywowanych lub zlikwidowanych	Powierzchnia terenów zrekultywowanych	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	860 000,00

	wraz z budową punktów selektywnej zbiórki odpadów na terenie Gminy Baruchowo		składowisk odpadów - 1 szt.	dzięki realizacji projektu - 0,85 ha			
5.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	2012-2015	Liczba obiektów objętych termomodernizacją - 1 szt.	Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów – 170,69 MWH/rok	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	120 000,00
6.	Rozwój gospodarstw agroturystycznych	2013-2020	Liczba powstałych gospodarstw agroturystycznych – 5 szt.	Liczba osób korzystających z powstałych gospodarstw agroturystycznych – 75/rok	Osoby prywatne	Środki własne właścicieli, fundusze unijne	500 000,00
7.	Inwestycje w zakresie usuwania, transportu i utylizacji azbestu	2012-2020	Liczba obiektów, z których zostanie usunięty azbest – 300	Ilość usuniętego azbestu – 1000 ton	Osoby prywatne	Środki pochodzące z WFOŚiGW; środki własne właścicieli posesji	505 000,00
INFRASTRUKTURA							
1.	Przebudowa, modernizacja i budowa dróg gminnych	2012-2020	długość przebudowanych i zbudowanych dróg – 15 km	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej – 3500	Gmina Baruchowo	środki unijne, środki z FOGR, budżet gminy	5 000 000,00

				osób			
2.	Budowa ścieżek rowerowo – pieszych	2014-2012	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych - 4 km	Liczba osób korzystających z wybudowanych ścieżek rowerowo-pieszych – 1000 osób	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	1 000 000,00
3.	Budowa parkingu w miejscowości Baruchowo	2015-2020	Liczba wybudowanych parkingów – 1	Liczba osób korzystających z parkingu - 50 osób	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	70 000,00
4.	Budowa sieci szerokopasmowego dostępu do Internetu	2015-2020	Liczba wybudowanych masztów- 1	Liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci internetowej - 170	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	1 000 000,00
5.	Budowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej przy Jeziorze Skrzyneckim	2014-2020	Liczba zagospodarowanych terenów -1	Liczba osób korzystających z zagospodarowanej infrastruktury- 3000	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	900 000,00
GOSPODARKA							
1.	Stworzenie planu zagospodarowania terenu dla terenu całej gminy	2016-2020	Liczba stworzonych planów zagospodarowania terenu -1	Powierzchnia objęta planem - 10.705 ha	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	80 000,00

2.	Szkolenia dla rolników	2013-2020	Liczba przeprowadzonych szkoleń- 30	Liczba przeszkolonych osób - 500	Gmina Baruchowo, Ośrodki Doradztwa Rolniczego	środki unijne, budżet gminy	50 000,00
3.	Budowa targowiska stałego w miejscowości Baruchowo	2013-2015	Ilość wybudowanych targowisk -1	Liczba osób korzystających z targowiska -1000	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	1 800 000,00
4.	Rozwój podmiotów gospodarczych	2012-2020	Liczba nowoutworzonych podmiotów gospodarczych - 5	Liczba nowoutworzonych miejsc pracy - 8	podmioty prywatne	Środki własne przedsiębiorców, Urzędy Pracy	500 000,00
5.	Inwestycje z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	2014-2020	Liczba zainstalowanych kolektorów słonecznych - 25	Ilość zaoszczędzonej energii -150 MWh/rok	Podmioty prywatne, Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy, środki własne właścicieli nieruchomości	600 000,00
SFERA SPOŁECZNA							
1.	Budowa przedszkola 4-ro oddziałowego wraz z biblioteką	2014-2016	Liczba wybudowanych placówek edukacyjnych -1	Liczba uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów -80	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	1 800 000,00

2.	Budowa ośrodka dydaktyczno - rekreacyjnego przy Zielonej Szkole w Gorenium Dużym	2013-2015	Liczba wybudowanych placówek edukacyjnych-1	Liczba osób korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów -3000 osób	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	1 700 000,00
3.	Doposażenie i wyposażenie pomieszczeń Zielonej Szkoły w Gorenium Dużym	2012-2013	Liczba doposażonych obiektów - 1	Liczba osób korzystających z doposażonego obiektu - 3000	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	45 000,00
4.	Zagospodarowanie terenu Zielonej Szkoły w Gorenium Dużym	2012-2014	Liczba obiektów zagospodarowanych - 1	Powierzchnia zagospodarowanych terenów – 1,9751 ha	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	170 911,00
5.	Stworzenie systemu informacji turystycznej Gminy Baruchowo	2012-2013	Liczba stworzonych systemów informacji turystycznej - 1	Liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej – 5000 osób	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	55 000,00
6.	Budowa centrum rekreacyjnego ze sceną koncertową w Baruchowie	2012-2015	Liczba wybudowanych obiektów sportowo - rekreacyjnych -1 szt.	Liczba osób korzystających z obiektu - 2500 osób	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	1 100 000,00
7.	Zadaszenie trybuny jako	2015-2017	Liczba	Liczba osób	Gmina	środki unijne,	800 000,00

	elementu składowego kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Baruchowie		rozbudowanych obiektów sportowych -1	korzystających z obiektu - 3000	Baruchowo	budżet gminy	
8.	Modernizacja boisk sportowych	2014-2020	Liczba zmodernizowanych obiektów sportowo - rekreacyjnych - 4	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych - 4000 osób	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	500 000,00
9.	Modernizacja, adaptacja i budowa świetlic wiejskich	2014-2020	Liczba zmodernizowanych, zaadoptowanych i wybudowanych świetlic wiejskich - 5	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych, zaadoptowanych i wybudowanych świetlic wiejskich - 1000	Gmina Baruchowo	środki unijne, budżet gminy	1 000 000,00

6. SPÓJNOŚĆ ZADAŃ LOKALNEGO PROGRAMU ROZWOJU Z DOKUMENTAMI PROGRAMOWYMI I PLANISTYCZNYMI

Celem nadrzędnym, ujętym w Lokalnym Programie Rozwoju dla gminy Baruchowo jest Rozwój społeczny i gospodarczy gminy. Cel ten gmina planuje osiągnąć poprzez realizację następujących celów bezpośrednich:

- Wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy
- Poprawa i rozwój istniejącej infrastruktury technicznej
- Wielokierunkowy rozwój gospodarki gminy
- Wysoka jakość życia mieszkańców gminy

Powyższe cele są spójne z celami zawartymi w następujących dokumentach programowych i planistycznych wyższego rzędu:

- Strategią „Europa 2020”,
- Założeń Strategii Rozwoju Kraju 2020,
- Założeń Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020.

I. Cel "Wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy" wpisuje się w następujące cele w/w dokumentów programowych:

- *Strategia „Europa 2020”* – obszar priorytetowy 2 Wzrost zrównoważony – wspieranie gospodarki niskoemisyjnej, efektywniej korzystającej z zasobów i konkurencyjnej; w ramach realizacji tego celu dąży się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych oraz do zwiększenia efektywności energetycznej, a także planuje się zwiększenie konkurencyjności europejskiej turystyki.

- *Założenia Strategii Rozwoju Kraju 2020* – obszar III Spójność społeczna i terytorialna - Tworzenie warunków dla rozwoju miast subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich. Jednym z głównych wyzwań wynikających z cywilizacyjnej presji na środowisko jest ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przez kontrolę i monitoring ich czystości, zbierania i przetwarzania odpadów przemysłowych i komunalnych oraz ochrony przyrody i krajobrazu dla zachowania gatunków roślin i zwierząt oraz zdrowych warunków dla rekreacji i turystyki. Realizacja działań rozwojowych w regionach polegać ma m.in. na wykorzystywaniu specyfiki terytorialnej i pogłębianiu specjalizacji decydujących o przewadze komparatywnej danego obszaru, podejmowaniu działań zmierzających do poprawy atrakcyjności turystycznej oraz wspieraniu tworzenia nowych typów miejsc pracy zorientowanych na turystykę i ekologię.

- *Założenia Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020* – obszar Środowisko i infrastruktura – strategiczne kierunki działań Dostępny region, Gospodarcze wykorzystanie przestrzeni, Uporządkowana przestrzeń. Rozwój województwa ma oprzeć się m. in. na wykorzystaniu unikatowych walorów przyrodniczych i kulturowych stanowiących podstawę dla rozwoju specjalistycznej oferty turystycznej. Dlatego też jednym z kierunków działania jest realizacja *polityki specjalnej* przewidującej wykorzystanie walorów turystycznych dla osiągnięcia korzyści społecznych i gospodarczych oraz przeciwdziałanie degradacji środowiska wskutek nadmiernej presji turystycznej.

II. Drugi cel „Poprawa i rozwój istniejącej infrastruktury technicznej” wpisuje się w następujące cele w/w dokumentów programowych:

- *Strategia „Europa 2020”* - Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej. Cel ten ma być realizowany m. in. poprzez inwestycje w infrastrukturę, w szczególności w infrastrukturę transportową i energetyczną,

- *Założenia Strategii Rozwoju Kraju 2020* – z zapisów dokumentu wynika, że istotnym czynnikiem wpływającym na procesy rozwojowe jest dostępność transportowa i infrastrukturalna. Zapóźnienia i niespójności w tym zakresie, nieadekwatność infrastruktury i jej niedopasowanie do potrzeb rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego wymagają kontynuacji wysiłku modernizacyjnego. Szczególnie ważna jest sukcesywna poprawa sieci transportowej,

- *Założenia Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020* – w ramach rozwoju obszarów wiejskich w kolejnych latach, planuje się dalszy rozwój lokalnej infrastruktury technicznej.

III. Kolejny cel „Wielokierunkowy rozwój gospodarki gminy” wpisuje się w następujące cele w/w dokumentów programowych:

- *Strategia „Europa 2020”* – Zrównoważony rozwój – działanie Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka charakteryzująca się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniająca spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną – realizacja tego celu przejawiać ma się w zwiększeniu współczynnika aktywności zawodowej i ograniczeniu strukturalnego bezrobocia, jak również w zwiększeniu poczucia odpowiedzialności społecznej w sektorze biznesu,

- *Założenia Strategii Rozwoju Kraju 2020* – cel wzrost wydajności gospodarki – w ramach realizacji tego celu planuje się: zwiększenie produktywności gospodarki, wzrost udziału

przemysłów średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie, zwiększenie konkurencyjności i modernizację rolnictwa oraz poprawę warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej,

- *Założenia Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020* – wpisuje się w cel strategiczny jakim jest rozwój gospodarki - głównym celem jest szeroko rozumiana aktywizacja gospodarki, przejawiająca się: zwiększeniem liczby miejsc pracy, zwiększeniem wartości produkcji, zwiększeniem liczby podmiotów gospodarczych (nowe inwestycje) oraz zwiększeniem konkurencyjności poprzez innowacyjność.

IV. Ostatni z celów „Wysoka jakość życia mieszkańców gminy” wpisuje się w następujące cele w/w dokumentów programowych:

- *Strategia „Europa 2020”* – jednym z głównych celów zawartych w strategii jest „Wspieranie włączenia społecznego”, przejawiające się m. in. w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz w zmniejszeniu nierówności w obszarze zdrowia. Ważne jest wspieranie zdrowia osób starszych, aby umożliwić osiągnięcie spójności społecznej oraz większej wydajności,

- *Założenia Strategii Rozwoju Kraju 2020* – jednym z celów strategii jest wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela. Cel ten realizowany ma być poprzez poprawę skuteczności wymiaru sprawiedliwości, rozwój kapitału społecznego, zwiększenie bezpieczeństwa obywatela oraz utrwalenie bezpieczeństwa narodowego,

- *Założenia Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020* – głównym celem jest zasadnicza poprawa poziomu wykształcenia oraz poprawa stanu zdrowia, które opierać się będą na zmianie mentalności społeczeństwa oraz rozwoju infrastruktury. W zakresie edukacji zwraca się szczególną uwagę na promocję nauk ścisłych.

7. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ LOKALNEGO PROGRAMU ROZWOJU

W wyniku realizacji zadań objętych niniejszym Programem Rozwoju Lokalnego na lata 2012 – 2020 planuje się osiągnięcie następujących wskaźników produktu i rezultatu:

Wskaźniki produktu:

ŚRODOWISKO

- ✓ Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków -100 szt.
- ✓ Długość wybudowanej sieci wodociągowej - 1,08 km

- ✓ Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków - 1 szt.
- ✓ Liczba zrekultywowanych lub zlikwidowanych składowisk odpadów - 1 szt.
- ✓ Liczba obiektów objętych termomodernizacją - 1 szt.
- ✓ Liczba powstałych gospodarstw agroturystycznych – 5 szt.
- ✓ Liczba obiektów, z których zostanie usunięty azbest – 300

INFRASTRUKTURA

- ✓ Długość przebudowanych i zbudowanych dróg – 15 km
- ✓ Długość wybudowanych ścieżek rowerowych - 4 km
- ✓ Liczba wybudowanych parkingów – 1
- ✓ Liczba wybudowanych masztów- 1
- ✓ Liczba zagospodarowanych terenów -1

GOSPODARKA

- ✓ Liczba stworzonych planów zagospodarowania terenu -1
- ✓ Liczba przeprowadzonych szkoleń- 30
- ✓ Ilość wybudowanych targowisk -1
- ✓ Liczba nowoutworzonych podmiotów gospodarczych - 5
- ✓ Liczba zainstalowanych kolektorów słonecznych - 25

SFERA SPOŁECZNA

- ✓ Liczba wybudowanych placówek edukacyjnych -2
- ✓ Liczba doposażonych obiektów - 1
- ✓ Liczba obiektów zagospodarowanych - 1
- ✓ Liczba stworzonych systemów informacji turystycznej - 1
- ✓ Liczba wybudowanych obiektów sportowo - rekreacyjnych -1 szt.
- ✓ Liczba rozbudowanych obiektów sportowych -1
- ✓ Liczba zmodernizowanych obiektów sportowo - rekreacyjnych - 4
- ✓ Liczba zmodernizowanych, zaadoptowanych i wybudowanych świetlic wiejskich -5

Wskaźniki rezultatu:

ŚRODOWISKO

- ✓ Ilość gospodarstw korzystających z przydomowej oczyszczalni ścieków - 100
- ✓ Liczba gospodarstw korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci wodociągowej - 2

- ✓ Zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków -200m³/dobę
- ✓ Powierzchnia terenów zrekultywowanych dzięki realizacji projektu - 0,85 ha
- ✓ Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów – 170,69 MWH/rok
- ✓ Liczba osób korzystających z powstałych gospodarstw agroturystycznych – 75/rok
- ✓ Ilość usuniętego azbestu – 1000 ton

INFRASTRUKTURA

- ✓ Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej – 3500 osób
- ✓ Liczba osób korzystających z wybudowanych ścieżek rowerowo-piesznych – 1000 osób
- ✓ Liczba osób korzystających z parkingu - 50 osób
- ✓ Liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci internetowej - 170
- ✓ Liczba osób korzystających z zagospodarowanej infrastruktury- 3000

GOSPODARKA

- ✓ Powierzchnia objęta planem - 10.705 ha
- ✓ Liczba przeszkolonych osób - 500
- ✓ Liczba osób korzystających z targowiska -1000
- ✓ Liczba nowoutworzonych miejsc pracy - 8
- ✓ Ilość zaoszczędzonej energii -150 MWh/ rok

SFERA SPOŁECZNA

- ✓ Liczba uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów -3080
- ✓ Liczba osób korzystających z wyposażonego obiektu - 3000
- ✓ Powierzchnia zagospodarowanych terenów – 1,9751 ha
- ✓ Liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej – 5000 osób
- ✓ Liczba osób korzystających z obiektu - 5500 osób
- ✓ Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych - 4000 osób
- ✓ Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych, zaadoptowanych i wybudowanych świetlic wiejskich - 1000

8. SYSTEM WDRAŻANIA, SPOSOBY MONITOROWANIA I KONTROLI

Planowanie strategiczne jest procesem ciągłym. Dla zagwarantowania, że postanowienia przyjęte w Lokalnym Programie Rozwoju będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostaną warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania i weryfikacji. Samorząd Gminy Baruchowo pełni rolę koordynatora i organizatora prac nad realizacją Programu.

Organem nadzorującym realizację Programu jest Rada Gminy. Odpowiedzialny za wykonanie ujętych w nim założeń Wójt Gminy będzie przedkładał Radzie Gminy raz na 2 lata sprawozdania z realizacji celu nadrzędnego i celów szczegółowych z rozbiciem na zadania.

Poza funkcją nadzorczą, wyłączną kompetencją Rady Gminy będzie uchwalanie zmian w zapisach Programu.

Instytucją odpowiedzialną za realizację Programu jest Wójt Gminy. Lokalny Program Rozwoju może być realizowany samodzielnie przez Gminę, we współpracy z innymi partnerami lub poprzez inspirowanie i wspieranie realizacji przedsięwzięć innych jednostek.

Dla efektywnej realizacji zapisów Lokalnego Programu Rozwoju niezbędne jest stworzenie systemu stałej kontroli i monitoringu realizacji jego ustaleń. Monitoring będzie polegał na systematycznym gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zbieranych od wszystkich realizatorów projektów w ramach Lokalnego Programu Rozwoju. Proces ten będzie służył identyfikacji osiągniętych produktów i rezultatów oraz porównanie ich zgodności z założeniami Programu.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji planu.

Ogólnym celem ewaluacji jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Lokalnego Planu Rozwoju. Głównym zadaniem jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio z programem, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne.

W szczególności zadaniem ewaluacji jest dostarczenie odpowiednim odbiorcom dokładnych ocen stanu wdrożenia programów w zakresie:

- działania programów,
- wydajności i trwałości w stosunku do założonych celów,
- wpływu na problemy, do których odnoszą się programy,
- wyciągniętych wniosków w celu poprawy wdrożenia programów i projektowania nowych programów,
- identyfikacji dobrych praktyk o potencjalnym szerszym zastosowaniu.

Ewaluacja Programu będzie dokonywana w trakcie prac nad raportem z wdrażania. Wnioski z ewaluacji i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Lokalnego Planu Rozwoju.

Uzasadnienie

W związku z nowym okresem programowania funduszy unijnych konieczne stało się opracowanie nowego dokumentu, jakim jest Lokalny Program Rozwoju Gminy Baruchowo na lata 2012-2020, który będzie wymagany przy ubieganiu się o dofinansowanie z funduszy unijnym.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy Baruchowo

Kazimierz Koralewski